

Document de ședință

A9-0176/2024

11.4.2024

RECOMANDARE

referitoare la proiectul de decizie a Consiliului referitoare la retragerea Uniunii
din Tratatul privind Carta energiei
(06509/2024 – C9-0059/2024 – 2023/0273(NLE))

Comisia pentru comerț internațional
Comisia pentru industrie, cercetare și energie

(Procedura reuniunilor comune ale comisiilor – articolul 58 din Regulamentul
de procedură)

Raportori: Anna Cavazzini, Marc Botenga

Legenda simbolurilor utilizate

- * Procedura de consultare
- *** Procedura de aprobare
- ***I Procedura legislativă ordinară (prima lectură)
- ***II Procedura legislativă ordinară (a doua lectură)
- ***III Procedura legislativă ordinară (a treia lectură)

(Procedura indicată se bazează pe temeiul juridic propus în proiectul de act.)

CUPRINS

	Pagina
PROIECT DE REZOLUȚIE LEGISLATIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN	5
EXPUNERE DE MOTIVE.....	6
ANEXĂ: ENTITĂȚILE SAU PERSOANELE DE LA CARE RAPORTORII AU PRIMIT CONTRIBUȚII.....	8
PROCEDURA COMISIEI COMPETENTE	9
VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA COMPETENTĂ.....	10

PROIECT DE REZOLUȚIE LEGISLATIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la proiectul de decizie a Consiliului referitoare la retragerea Uniunii din
Tratatul privind Carta energiei
(06509/2024 – C9-0059/2024 – 2023/0273(NLE))

(Procedura de aprobare)

Parlamentul European,

- având în vedere proiectul de decizie a Consiliului (06509/2024),
 - având în vedere Tratatul privind Carta energiei, care a fost semnat la Lisabona, la 17 decembrie 1994 și, în special, articolul 47 al acesteia,
 - având în vedere cererea de aprobare prezentată de Consiliu în temeiul articolului 194 alineatul (2), al articolului 207 alineatul (4) primul paragraf și al articolului 218 alineatul (6) al doilea paragraf litera (a) punctul (v) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (C9-0059/2024),
 - având în vedere articolul 105 alineatele (1) și (4) și articolul 114 alineatul (7) din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere deliberările comune ale Comisiei pentru comerț internațional și ale Comisiei pentru industrie, cercetare și energie, care au avut loc în temeiul articolului 58 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere recomandarea Comisiei pentru comerț internațional și a Comisiei pentru industrie, cercetare și energie (A9-0176/2024),
1. aprobă retragerea Uniunii din Tratatul privind Carta energiei;
 2. încredințează Președintei sarcina de a transmite poziția Parlamentului Consiliului și Comisiei, precum și guvernelor și parlamentelor statelor membre și ale părților contractante la Tratatul privind Carta energiei.

EXPUNERE DE MOTIVE

Tratatul privind Carta energiei (TCE) este un acord comercial și de investiții multilateral aplicabil sectorului energetic, care a fost semnat în 1994 și a intrat în vigoare în 1998. Uniunea Europeană este parte contractantă la TCE, împreună cu Euratom, 23 de state membre ale UE, precum și cu Japonia, Elveția, Turcia și majoritatea țărilor din Balcanii de Vest și fosta URSS, cu excepția Rusiei și a Belarusului, care au semnat acordul în 1994, dar nu l-au ratificat niciodată.

Unsprezece state membre (Germania, Franța, Spania, Țările de Jos, Italia, Polonia, Slovenia, Luxemburg, Danemarca, Irlanda, Portugalia) și Regatul Unit, reprezentând peste 70 % din populația europeană, au decis deja să iasă din TCE. Retragera UE este următorul pas logic.

TCE este tratatul de investiții utilizat cel mai frecvent de corporațiile multinaționale pentru a acționa în justiție țărilor, iar numărul cazurilor tratate de mecanismul de soluționare a litigiilor dintre investitori și stat (ISDS) crește de la an la an. La 1 decembrie 2023 se cunoșteau 162 de cazuri de arbitraj în materie de investiții inițiate în temeiul Tratatului privind Carta energiei, dintre care aproximativ 70 % erau cazuri de arbitraj în materie de investiții bazate pe TCE în interiorul UE. Un număr tot mai mare de proceduri judiciare vizează măsuri de mediu.

Oamenii de știință au avertizat în mod repetat că evitarea crizelor climatice grave va necesita accelerarea eliminării treptate a combustibililor fosili și o tranziție rapidă către energia din surse regenerabile. Protecția investițiilor în combustibili fosili în temeiul TCE este în contradicție directă cu necesitatea de a renunța la politicile privind cărbunele, petrolul și gazele și la alte politici privind clima. TCE a permis corporațiilor multinaționale din domeniul combustibililor fosili să acționeze în justiție guvernele europene care au pus în aplicare politici menite să elimine treptat combustibilii fosili sau să promoveze o tranziție energetică justă. Cazurile recente demonstrează că TCE nu numai că obstrucționează acțiunile climatice, ci stăvilește și capacitatea statelor de a face față crizei energetice și tranziției. În 2021, firmele germane de cărbune RWE și Uniper au solicitat daune în valoare de 2,4 miliarde EUR guvernului neerlandez în legătură cu termenul de eliminare treptată a cărbunelui din 2030. În 2022, Italia a fost obligată să plătească companiei petroliere britanice Rockhopper 250 de milioane EUR drept compensație pentru decizia sa de a interzice proiectele petroliere offshore de-a lungul litoralului, practică denunțată de comunitățile costiere italiene. În noiembrie 2023, societatea petrolieră Klesch Group Holdings Limited a acționat în justiție UE, Germania și Danemarca pentru cel puțin 95 de milioane EUR pentru impozitele excepționale introduse în temeiul Regulamentului (UE) 2022/1854 al Consiliului pentru a contracara impactul economic al prețurilor ridicate la energie.

Propunerea de retragere a UE din Tratatul privind Carta energiei este rezultatul mai multor ani de mobilizare din partea a numeroase asociații pentru a se retrage dintr-un tratat care protejează interesele financiare ale corporațiilor multinaționale din domeniul combustibililor fosili în detrimentul autonomiei de reglementare și al unei tranziții sociale climatice eficace. În 2021, peste 1 milion de cetățeni europeni au solicitat țărilor UE „să se retragă din TCE”. Activiști în domeniul climei, sindicate, oameni de știință, cadre universitare și un număr mare de mișcări sociale s-au alăturat pentru a expune pericolele acestui tratat și au solicitat în mod repetat țărilor să se retragă din acesta. În plus, Parlamentul European a solicitat retragerea din Tratatul privind Carta energiei în rezoluția sa din 24 noiembrie 2022 referitoare la rezultatul procesului de

modernizare a Tratatului privind Carta energiei.

În lipsa unei actualizări substanțiale a TCE din anii 1990 încoace, în noiembrie 2018 a fost inițiat un proces de modernizare pentru a-l alinia la principiile Acordului de la Paris, la cerințele privind dezvoltarea durabilă și combaterea schimbărilor climatice, precum și la standardele moderne de protecție a investițiilor.

Cu toate acestea, textul propus al TCE modernizat nu este aliniat la Acordul de la Paris¹, la Legea europeană a climei² sau la obiectivele Pactului verde european³. De asemenea, modernizarea nu respectă elementele-cheie ale Rezoluției PE din 23 iunie 2022 referitoare la viitorul politicii UE în materie de investiții internaționale, în care se afirmă că TCE ar trebui să interzică „imediat investitorilor din sectorul combustibililor fosili să acționeze în justiție părțile contractante care urmăresc politici de eliminare treptată a combustibililor fosili, în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul Acordului de la Paris”. De asemenea, TCE modernizat nu a reușit să convingă o majoritate calificată a statelor membre în cadrul Consiliului, motiv pentru care UE nu a primit un mandat pentru a continua adoptarea modernizării în cadrul Conferinței privind Carta energiei din noiembrie 2022.

În plus, atât timp cât Uniunea Europeană este încă membră a TCE, chiar și statele membre ale UE care s-au retras deja din TCE pot fi acționate în justiție pentru punerea în aplicare a politicilor UE.

Prin urmare, raportorii consideră că a rămâne o parte contractantă la TCE nu este o opțiune și salută propunerea Comisiei privind retragerea Uniunii din Tratatul privind Carta energiei.

Raportorii invită Comisia să promoveze în continuare o ieșire coordonată a tuturor statelor membre pentru a limita efectele negative ale clauzei de caducitate și pentru a preveni în mod eficace litigiile intra-UE.

Raportorii invită Comisia să își continue eforturile de a ajunge la un acord cu statele membre cu privire la un acord intersectorial care să codifice interpretarea potrivit căreia TCE nu se aplică și nu era menit să se aplice litigiilor dintre un stat membru și un investitor dintr-un alt stat membru cu privire la o investiție realizată de acesta din urmă în primul stat membru. De asemenea, ei invită Comisia să stabilească contacte cu țările partenere și să propună un al doilea acord care să le permită părților contractante ale TCE din afara UE care doresc să se retragă să neutralizeze clauza de limitare în timp pe bază de reciprocitate.

¹ Acordul adoptat la cea de-a 21-a Conferință a părților la Convenția-cadru a ONU privind schimbările climatice de la Paris, din 12 decembrie 2015 („Acordul de la Paris”).

² Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”).

³ Comunicarea Comisiei din 11 decembrie 2019 privind Pactul ecologic european (COM(2019)0640).

ANEXĂ: ENTITĂȚILE SAU PERSOANELE DE LA CARE RAPORTORII AU PRIMIT CONTRIBUȚII

Potrivit articolului 8 din anexa I la Regulamentul de procedură, raportorii Anna Cavazzini și Marc Botenga declară că au primit contribuții de la următoarele entități sau persoane pentru întocmirea raportului, înainte de adoptarea acestuia în comisie:

Tabelul 1: contribuții primite de Anna Cavazzini

Entitatea și/sau persoana
Climate Action Network Europe (CAN Europe)
DG ENER, European Commission
Friends of the Earth Europe, on behalf of: AirClim Climate Action Network Europe (CAN Europe) E3G European Trade Justice Coalition (formerly S2B) Netzwerk gerechter Welthandel PowerShift SOMO Umweltinstitut München Veblen Institute
Veblen Institute

Tabelul 2: contribuții primite de Marc Botenga

Entitatea și/sau persoana
Climate Action Network Europe (CAN Europe)
Friends of the Earth Europe, on behalf of: AirClim Climate Action Network Europe (CAN Europe) E3G European Trade Justice Coalition (formerly S2B) Netzwerk gerechter Welthandel PowerShift SOMO Umweltinstitut München Veblen Institute

Listele de mai sus sunt elaborate sub responsabilitatea exclusivă a raportorilor.

PROCEDURA COMISIEI COMPETENTE

Titlu	Retragerea Uniunii din Tratatul privind Carta energiei	
Referințe	06509/2024 – C9-0059/2024 – 2023/0273(NLE)	
Data consultării sau a cererii de aprobare	7.3.2024	
Comisii competente Data anunțului în plen	INTA 10.4.2024	ITRE 10.4.2024
Raportori Data numirii	Anna Cavazzini 21.3.2024	Marc Botenga 21.3.2024
Examinare în comisie	21.3.2024	
Data adoptării	9.4.2024	
Rezultatul votului final	+: 58 –: 8 0: 2	
Membri titulari prezenți la votul final	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Michael Bloss, Paolo Borchia, Marc Botenga, Saskia Bricmont, Cristian-Silviu Bușoi, Jerzy Buzek, Daniel Caspary, Ignazio Corrao, Josianne Cutajar, Arnaud Danjean, Nicola Danti, Paolo De Castro, Martina Dlabajová, Valter Flego, Jens Geier, Markéta Gregorová, Christophe Grudler, Henrike Hahn, Roman Haider, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Ivars Ijabs, Karin Karlsbro, Michael Kauch, Seán Kelly, Martine Kemp, Izabela-Helena Kloc, Andrius Kubilius, Bernd Lange, Thierry Mariani, Margarida Marques, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Eva Maydell, Iskra Mihaylova, Dan Nica, Ville Niinistö, Johan Nissinen, Mauri Pekkarinen, Morten Petersen, Markus Pieper, Samira Rafaela, Robert Roos, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Riho Terras, Grzegorz Tobiszowski, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Pernille Weiss, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Carlos Zorrinho	
Membri supleanți prezenți la votul final	Marek Belka, Franc Bogovič, Anna Cavazzini, Matthias Ecke, France Jamet, Bronis Ropè, Ivan Štefanec	
Membri supleanți [articolul 209 alineatul (7)] prezenți la votul final	Ibán García Del Blanco, Matjaž Nemeč	
Data depunerii	11.4.2024	

VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA COMPETENTĂ

58	+
ECR	Izabela-Helena Kloc, Dominik Tarczyński, Grzegorz Tobiszowski
NI	Tiziana Beghin
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Franc Bogovič, Cristian-Silviu Bușoi, Jerzy Buzek, Arnaud Danjean, Danuta Maria Hübner, Seán Kelly, Martine Kemp, Andrius Kubilius, Eva Maydell, Markus Pieper, Ivan Štefanec, Jörgen Warborn, Pernille Weiss, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Barry Andrews, Nicola Danti, Martina Dlabajová, Valter Flego, Christophe Grudler, Ivars Ijabs, Karin Karlsbro, Iskra Mihaylova, Mauri Pekkarinen, Morten Petersen, Samira Rafaela, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Marek Belka, Josianne Cutajar, Paolo De Castro, Matthias Ecke, Ibán García Del Blanco, Jens Geier, Bernd Lange, Margarida Marques, Matjaž Nemec, Dan Nica, Joachim Schuster, Kathleen Van Brempt, Carlos Zorrinho
The Left	Marc Botenga, Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
Verts/ALE	Michael Bloss, Saskia Bricmont, Anna Cavazzini, Ignazio Corrao, Markéta Gregorová, Henrike Hahn, Heidi Hautala, Sara Matthieu, Ville Niinistö, Bronis Ropė

8	-
ECR	Johan Nissinen, Robert Roos
ID	Roman Haider, France Jamet, Thierry Mariani
PPE	Daniel Caspary, Sven Simon
Renew	Michael Kauch

2	0
ID	Paolo Borchia
PPE	Riho Terras

Legenda simbolurilor utilizate:

- + : pentru
- : împotriva
- 0 : abțineri